

Čís. 11216.

Směnečný zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928.

Blankoskripturním aktem nevzniká ještě směnečný závazek, nýbrž jeho vznik jest závislý na potestativní výmince dodatečného vyplnění směnky podle úmluvy.

Blankosměnka, jež byla určena ke krytí pohledávky z určitého právního poměru, pozbývá významu, byl-li tento právní poměr zlikvidován bez jejího použití jako směnky. Odevzdal-li by akceptant týž blanket znovu ke krytí pohledávky z jiného právního důvodu, ať témuž věřiteli ať osobě jiné, nebylo by lze majiteli namítati, vyplnil-li blanket na směnku a ji zažaloval, že směnka byla již konsumována. Totéž platí, nebyl-li sice nevyplněný blanket vrácen, ale jeho přejímatel i odevzdatel se dohodli, že blankosměnka má krytí jiný dluh.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Rv I 1888/31.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní najmě, že žalobní směnka byla dána výstavci jako krycí směnka, jež měla býti vrácena, poněvadž důvod, pro nějž byla vystavena, pominul. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Prvý soud zastává právní názor, že jest přípustné, by biancosměnka, jež byla vydána k zajištění (ke krytí) z určitého právního důvodu, byla, když důvod ten pominul, aniž směnka byla vyplněna, ponechána úmluvou stran majiteli jakožto zajištění a krytí z jiného právního důvodu, který byl mezi stranami umluven a aby pak, když nastane smluvený případ, byla na základě tohoto nového právního poměru a této nové úmluvy vyplněna, čímž se teprve stane směnkou a tehdy teprve vznikne obligace příjemce. Odvolatelé napadají tento právní názor prvního soudu, poukazuje k tomu, že proti němu mluví povaha směnky jako obligace ex scriptura, a uvádějí, že směnečný závazek vzniká podpisem dlužníka na směnce vyplněné nebo na biancosměnce. Dále zastávají odvolatelé právní názor, že pominul-li materiální podklad směnky, nelze směnečný závazek opíratí o jiný materiální podklad. Pokud jde o právní povahu směnky, není správný názor odvolatelů, že směnečný závazek vzniká podpisem směnečného blanketu jinak nevyplněného, neboť vznik závazku podmíněn jest dodatečným vyplněním, neodporujícím úmluvě, a teprve, když blanket byl vyplněn, stává se směnečný závazek účinný. V druhém směru není správné, popírají-li odvolatelé přípustnost úmluvy, by biankosměnka daná původně k zajištění nároku firmy Sch. a spol. na vrácení motocyklů vypůjčených Karlem K-em, sloužila po vrácení motocyklů ke krytí úvěru, poskytnutého Karlu K-ovi firmou Sch. a spol. Nebylo-li by právní pochybnosti o platnosti úmluvy o směnce, jež by byla žalovaným firmou Sch. a spol. po vrácení vypůjčených motocyklů nevyplněna zpět předána a pak zase dána žalovanými firmě Sch. a spol. k za-

jištění úvěru, nemůže býti na závalu platnosti dodatečné úmluvy, již se o směnce po vrácení motocyklů u firmy Sch. a spol. ponechané mezi stranami stala dohoda, že směнка ta sloužiti má ke krytí úvěru poskytnutého Karlu K-ovi firmou Sch. a spol.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, vytýkající rozsudku odvolacího soudu jen nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), není oprávněno. Jak již nejvyšší soud opětovně vyložil (srov. rozh. čis. 5863 a 5923 sb. n. s.), nevzniká blankoskripturním aktem (podpisem biankosměnky směnečníkem) ještě směnečný závazek, nýbrž jeho vznik jest závislým na potestativní výmince dodatečného vyplnění směnky. Dokud nebyl blanket vyplněn, není tu směnky, totiž skriptury vykazující všechny podstatné náležitosti § 3 směn. zák., a nemůže býti řeči o směnečném závazku akceptantově. I když přijatel, podepsav blanket, odevzdal ho třetí osobě se zmocněním, ať výslovně ať mlčky projeveným, by blanket vyplnila, čímž se s jeho strany stalo vše, čeho třeba k uskutečnění směnečného závazku, nelze ještě mluvit o směnce, dokud blanket nebyl vyplněn. Kdyby tedy přejímatel blanketu vrátil jej nevyplněný zpět, pozbyl by blanket v poměru mezi ním a akceptantem veškerého významu. Právě tak pozbyla významu biancosměnka, jež byla určena ke krytí pohledávky z určitého právního poměru, byl-li tento právní poměr bez jejího použití jako směnky (t. j. po dodatečném vyplnění) zlikvidován, stavši se bezpředmětnou. Odevzdal-li by tedy akceptant týž blanket znovu ke krytí pohledávky z jiného právního důvodu, ať témuž věřiteli ať osobě jiné, nebylo by lze majiteli namítati, vyplnil-li blanket na směnku a ji zažaloval, že směnka byla již konsumována, neboť, dosud tu směnky nebylo a blanket se stal směnkou teprve po odevzdání za účelem nového krytí a vyplněním na směnku. Totéž musí platiti i tehdy, nebyl-li sice nevyplněný blanket vrácen, ale jeho přejímatel i odevzdatel se dohodli, že biancosměnka má krytí jiný dluh, neboť stav jest týž, jako kdyby byl přejímatel blanketu po dohodě odevzdateli blanket vrátil a hned zase ke krytí jiného dluhu znovu převzal. Jde tedy jen o zkrácený postup při poskytnutí nového krytí. Tak tomu bylo podle zjištění nižších soudů i v souzeném případě, kde podle výslovné dohody mezi Karlem K-em a zástupcem firmy Sch. a spol. byla nevyplněná směnka Karlem K-em původně odevzdána firmě Sch. a spol. k zajištění vrácení vypůjčených motocyklů (vlastně ke krytí jich hodnoty) a, když motocykly byly vráceny, ponechána nadále ke krytí úvěru poskytnutého Karlu K-ovi.

Čís. 11217.

Dekret advokátní komory, jímž byl advokát ustanoven substitutem zesnulého advokáta nenahrazuje ani plnou moc ani zřízení zástupce chudých pro určitý spor ve smyslu § 66 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1931, Rv II 536/30.)